

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ

4^η Επιτροπή Παρακολούθησης Προγράμματος «ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ» 2021-2027

Ερέτρια, 19/06/2025

Έκθεση Ενδιάμεσης Επανεξέτασης Πρόγραμμα «Στερεάς Ελλάδας 2021-2027»

Σύμφωνα με το άρθρο 18 του ΚΚΔ 2021/1060, έως 31/3/2025 υποβάλλεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή η Έκθεση Ενδιάμεσης Επανεξέτασης του Προγράμματος «Στερεάς Ελλάδας 2021-2027». Ειδικότερα, στην παρ. 1 του άρθρου 18 ΚΚΔ θεσπίζεται υποχρέωση ενδιάμεσης επανεξέτασης των Προγραμμάτων και προβλέπεται ότι τα σημεία που λαμβάνονται υπόψη στην έκθεση της ενδιάμεσης επανεξέτασης, είναι τα εξής:

α) Νέες προκλήσεις που προσδιορίζονται οι Ειδικές Συστάσεις του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου για τη χώρα οι οποίες εκδόθηκαν στις 19 Ιουνίου 2024 και αναμένεται να εγκριθούν τον Νοέμβριο 2024.

Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκού Εξαμήνου 2024, η Έκθεση για την Ελλάδα περιλαμβάνει δέσμες Ειδικών Συστάσεων για τη Χώρα, σχετικές με τη λήψη Δημοσιονομικών και Διαρθρωτικών Μέτρων, την εφαρμογή των παρεμβάσεων του Ταμείου Ανάκαμψης και των Προγραμμάτων της Πολιτικής Συνοχής, καθώς και συστάσεις σχετικές με τις Πολιτικές με ιδιαίτερη σημασία για την Ευρώπη, όπως η Ανταγωνιστικότητα, το Επιχειρηματικό Περιβάλλον, οι Δεξιότητες του Ανθρώπινου Δυναμικού, η Ενέργεια και οι Μεταφορές. Αναφορικά προς την εφαρμογή των Προγραμμάτων της Πολιτικής Συνοχής, η Επιτροπή συνιστά τη συνέχιση της εφαρμογής των προγραμματισμένων παρεμβάσεων, με ιδιαίτερη έμφαση σε μία σειρά παραμέτρων.

Η παράθεση των βασικών συστάσεων που συνδέονται με την εφαρμογή του Προγράμματος «Στερεά Ελλάδα 2021-2027» και περιγράφεται η συνάφεια μεταξύ του Προγράμματος και των Συστάσεων αυτών, ή/και η ανάδειξη νέων προκλήσεων που θα μπορούσαν να αντιμετωπισθούν στο πλαίσιο της 2ης Αναθεώρησης του Προγράμματος, δίνεται αναλυτικά στην Έκθεση Ενδιάμεσης Επανεξέτασης.

β) Εξέταση της προόδου υλοποίησης του επικαιροποιημένου Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ)

Το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (Αναθεώρηση, Αύγουστος 2024), το οποίο συντάχθηκε με βάση τον Καν.(ΕΕ) 2018/1999, αποτυπώνει την πολιτική της χώρας στο πλαίσιο της της ενεργειακής ένωσης της ΕΕ και της δράσης για το κλίμα και περιγράφει τον τρόπο που η χώρα θα συμβάλει στους κοινούς στόχους για το κλίμα και στην επίτευξη των επιμέρους στόχων για την ανανεώσιμη ενέργεια, την ενεργειακή αποδοτικότητα, την ενεργειακή ασφάλεια, την ολοκλήρωση της κοινής ενεργειακής αγοράς και την ενίσχυση της καινοτομίας και ανταγωνιστικότητας. Μέσω του ΕΣΕΚ αναδεικνύονται οι προτεραιότητες και οι αναπτυξιακές δυνατότητες της χώρας σε θέματα ενέργειας και αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής και προβλέπεται ο οδικός χάρτης για την επίτευξη συγκριμένων ποσοτικών και ποιοτικών στόχων, που θα επιτευχθούν με την υιοθέτηση προτεραιοτήτων και μέτρων πολιτικής, σε ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων.

Στην Προτεραιότητα 1 του Προγράμματος «Στερεά Ελλάδα 2021-2027» οι επενδύσεις που θα πραγματοποιηθούν στο πλαίσιο της Πλατφόρμας Στρατηγικών Τεχνολογιών για την Ευρώπη (RSO1.1 και RSO1.2), συσχετίζονται με τα Μέτρα του ΕΣΕΚ για την Έρευνα και Καινοτομία.

Η Προτεραιότητα 2 του Προγράμματος περιλαμβάνει σειρά παρεμβάσεων οι οποίες ενισχύουν άμεσα τους στόχους του ΕΣΕΚ.

1. Μέσω του Προγράμματος προωθούνται μέτρα ενεργειακής απόδοσης και μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (RSO2.1)
2. Η ολοκλήρωση του αγωγού μεταφοράς και των δικτύων φυσικού αερίου (RSO2.3)
3. Οι παρεμβάσεις του Προγράμματος για την προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και την πρόληψη του κινδύνου καταστροφών και την ανθεκτικότητα (RSO2.4)
4. Τα Μέτρα για την προαγωγή της πρόσβασης στην ύδρευση και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού (RSO2.5)
5. Οι παρεμβάσεις για την προαγωγή της μετάβασης σε κυκλική οικονομία και σε αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία (RSO2.6)

6. Οι δράσεις του Προγράμματος για την ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης της φύσης και της βιοποικιλότητας, μεταξύ άλλων σε αστικές περιοχές (RSO2.7)

Συμπερασματικά, το Πρόγραμμα Στερεά Ελλάδα 2021-2027 συμβάλλει στην επίτευξη στόχων του ΕΣΕΚ σε τομείς στους οποίους παρεμβαίνει ένα πρόγραμμα Περιφέρειας συμβάλλοντας στην επίτευξη των εθνικών στόχων στους τομείς αυτούς.

γ) Εξέταση της προόδου της χώρας στην εφαρμογή των αρχών του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή, διακήρυξαν τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων του 2017, στη σύνοδο κορυφής του Γκέτεμποργκ. Ο Πυλώνας διατυπώνει 20 βασικές αρχές και δικαιώματα καθοριστικής σημασίας για δίκαιες και εύρυθμες αγορές εργασίας και συστήματα Κοινωνικής Πρόνοιας στην Ευρώπη και διαρθρώνεται σε τρία κεφάλαια: **1)** ισότητα ευκαιριών και πρόσβαση στην αγορά εργασίας, **2)** δίκαιοι όροι εργασίας και **3)** κοινωνική προστασία και ένταξη. Στις 4 Μαρτίου 2017 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε το Σχέδιο Δράσης του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων, το οποίο περιλαμβάνει συγκεκριμένες δράσεις προς όφελος των πολιτών και προτείνει τους τρεις πρωταρχικούς στόχους που θα πρέπει να επιτύχει η ΕΕ έως το 2030:

Ποσοστό Απασχόλησης ατόμων ηλικίας 20-64 ετών: 78%

Συμμετοχή ανηλίκων στην μάθηση κάθε χρόνο: 60%

Ατομα που κινδυνεύουν από φτώχεια ή κοινωνικό αποκλεισμό: Μείωση κατά 15 εκ.

Η ΠΣΤΕ σημείωσε σημαντική πρόοδο όσον αφορά τους δύο από τους τρεις παραπάνω πρωταρχικούς στόχους της Ένωσης

δ) Εξέταση της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Από την έγκριση του Προγράμματος «Στερεά Ελλάδα 2021-2027» και την έγκριση της πρώτης αναθεώρησής του, δεν έχουν μεσολαβήσει σημαντικές εξελίξεις οι οποίες θα μπορούσαν να επιδράσουν καταλυτικά στην εφαρμογή του προγράμματος ή να δημιουργήσουν την ανάγκη για μία μεγάλης έκτασης αναθεώρησή του. Στη συνέχεια γίνεται μία επανεξέταση της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, όπως αυτή αναλύθηκε κατά τη φάση του προγραμματισμού, η οποία εστιάζει στην επικαιροποίηση κάποιων δεδομένων που ενδεχομένως μεταβλήθηκαν στο διάστημα που μεσολάβησε και λαμβάνει υπόψη τα δεδομένα σε βασικές παραμέτρους οι οποίες επισημαίνονται στα συμπεράσματα των Συστάσεων του Εξαμήνου 2024. Η επικαιροποίηση αυτή ακολουθεί την διάρθρωση της παρουσίασης της στρατηγικής και των αναγκών του Προγράμματος, ανά Στόχο Πολιτικής της Πολιτικής Συνοχής.

ε) Τα κυριότερα αποτελέσματα των διαθέσιμων σχετικών αξιολογήσεων 2014-2020 και 2021-2027

Οι Αξιολογήσεις του Προγράμματος «Στερεά Ελλάδα 2021-2027» υλοποιούνται στη βάση του Σχεδίου Αξιολόγησης, στο οποίο περιλαμβάνονται τόσο η παρούσα Έκθεση Ενδιάμεσης Επανεξέτασης, όσο και η Αξιολόγηση Επιπτώσεων του Ε.Π. «Στερεά Ελλάδα 2014-2020» η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη. Σε κεντρικό επίπεδο, προγραμματίζονται οι οριζόντιες αξιολογήσεις, όπως αποτυπώνονται στο Σχέδιο Αξιολόγησης, ενώ πρόσφατα ολοκληρώθηκε η «Έκθεση για τη λειτουργία των Κέντρων Κοινότητας (ΚΚ) για το έτος 2023», η οποία περιλαμβάνει στοιχεία και συμπεράσματα τόσο για την λειτουργία των ΚΚ στην ΠΣΤΕ, όσο και στο σύνολο της χώρας.

στ) Εξέταση της προόδου στην επίτευξη των οροσλήμων, λαμβάνοντας υπόψη τις μείζονες δυσκολίες που προέκυψαν κατά την υλοποίηση και τυχόν καθυστέρηση της ενεργοποίησης του Προγράμματος

Το Πρόγραμμα «Στερεά Ελλάδα 2021-2027» περιλαμβάνει συνολικά 78 δείκτες Εκροών που αποτελούν Ορόσημα του Προγράμματος για το 2024. Η υλοποίηση του Προγράμματος, όπως αποτυπώνεται και στην επίτευξη των Οροσήμων παρουσιάζει καθυστέρηση. Η καθυστέρηση έγκρισης των Προγραμμάτων της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου αποτελεί βασική αιτία καθυστέρησης της υλοποίησης του Προγράμματος. Περαιτέρω, δεδομένου ότι τα πρώτα έτη εφαρμογής του Προγράμματος συνέπεσαν με την ολοκλήρωση του Περιφερειακού Προγράμματος «Στερεά Ελλάδα 2014-2020», με αποτέλεσμα η έμφαση να δίδεται στην ολοκλήρωση του δεύτερου και να επιτείνεται η καθυστέρηση έναρξης υλοποίησης του τρέχοντος Προγράμματος.